

Actuele stand Hybrid Virtual Classroom

Enquête najaar 2020, de uitwerking

Omschrijving	Actuele stand Hybrid Virtual Classroom Enquête najaar 2020, de uitwerking
Datum	1 maart 2021
Versie	Definitief 1.0
Special Interest Group	Learning Spaces
Website SIG	communities.surf.nl/learning-spaces
Website Learning Spaces	www.surf.nl/learning-spaces

Inhoudsopgave

1.	Achtergrond	3
2.	Ontvangen reacties.....	4
3.	Hoe worden de ruimtes genoemd?.....	4
4.	Hoeveel van deze ruimtes heeft de instelling?	7
5.	Aantal studenten fysiek aanwezig	7
6.	Aantal studenten online aanwezig.....	7
7.	Zou het haalbaar zijn om dit concept toe te passen in >100 onderwijsruimtes, qua investering en ondersteuning?	8
8.	Welk soort activiteit vindt plaats in de Hybrid Virtual Classroom? En welke functies ondersteunt de ruimte voor online deelnemers?	9
9.	Waar liggen de grootste uitdagingen om in de Hybrid Virtual Classroom les te geven?	9
10.	Hoe is jullie ondersteuning ingericht?	10
11.	Wat zijn jullie positieve ervaringen/waar liggen kansen?	10
12.	Welke hardware- en softwaretechnologie(ën) gebruiken jullie om vanuit de classroom verbinding te maken met studenten op afstand?	11
13.	Wat valt tegen/wat zijn de barrières?.....	12
	Colofon	13

1. Achtergrond

Hybrid Virtual Classrooms staan sinds september 2020 in de belangstelling vanwege de COVID-beperkingen om weer 'gewoon' samen te kunnen komen voor het onderwijs op de campus. Nadat er een periode alleen maar online onderwijs gegeven kon worden kwam begin september 2020 de mogelijkheid om een aantal studenten toe te laten in de gebouwen en op de campussen.

In het najaar 2020 zag het kernteam van de SURF SIG Learning Spaces dat er bij meerdere instellingen in het hoger onderwijs snelle oplossingen zijn bedacht om een hybrid/virtual classroom te kunnen gaan gebruiken, vaak gebruikmakend van 'traditionele' onderwijsruimtes en 'eenvoudige' technieken.

Daarom is er in oktober en november via een enquête een snelle peiling gedaan hoe instellingen bezig waren om het hybride onderwijs vorm te geven in ruimtes. In deze uitwerking geven we een beeld van de stand van zaken eind 2020.

Een **hybrid virtual classroom** heeft als kenmerk dat er enkele studenten in de fysieke ruimte zijn en dat de andere studenten via schermen online mee kunnen doen.

Bij een **virtual classroom** zijn alle studenten via schermen online deelnemer.

Voor de corona periode waren er slechts enkele ruimtes ingericht als hybrid/virtual classrooms in het MBO en Hoger Onderwijs, zoals bij de Universiteit Utrecht en bij de KU Leuven.

2. Ontvangen reacties

In de korte tijd dat de enquête online stond kwamen er 36 reacties; twee ervan hadden geen Hybrid Virtual Classroom (op dat moment) en een gaf aan 'misschien'.

Van de Nederlandse universiteiten gaf 61 % aan dat zij een Hybrid Virtual Classroom hebben. Voor het HBO was dit 29 %.

Ook kregen we enkele reacties vanuit het MBO.

In onze SIG Learning Spaces hebben we ook deelnemers uit België en daar kwamen 2 reacties van.

Overzicht van instellingen met een Hybrid Virtual Classroom		
MBO-scholen 4	Hogescholen 11	Universiteiten 11
Curio Deltion Vista Zadkine	Fontys 2x Haagse Hogeschool HAN Hanze Hogeschool Hogeschool Rotterdam 2x HUtrecht Inholland 3x Saxion Theaterschool Utrecht Thomas More ¹ Zuyd en Zuyd Heerlen 2x	KULeuven ² Nijenrode University Open Universiteit Rijksuniversiteit Groningen 2x Tilburg University Universiteit Maastricht Universiteit Twente Universiteit Utrecht 2x Universiteit van Amsterdam Vrije Universiteit Wageningen University & Research

Tabel 1

NB: reactie percentage per cluster:

8 van de 14 NL universiteiten = 61 %,

10 van de 34 NL hogescholen = 29 %

Van 6 instellingen hebben meerdere personen de enquête ingevuld, vaak met een verschillende insteek.

3. Hoe worden de ruimtes genoemd?

Er zijn veel verschillende omschrijvingen voor deze ruimtes. De benaming van nieuwe innovatieve ruimtes is nog niet uitgekristalliseerd.

Het ging van vaak genoemd 'gewoon' leslokaal naar 'opgevoerde' collegezaal tot Hybrid leslokaal, Hybrid Classroom, Hybride classroom én Connected classrooms, Hybrid Virtual Laboratories, hybride collegezalen naar Hybrid Virtual Theater.

De omschrijvingen Dynamic classroom en Global Classroom sprongen er ook uit.

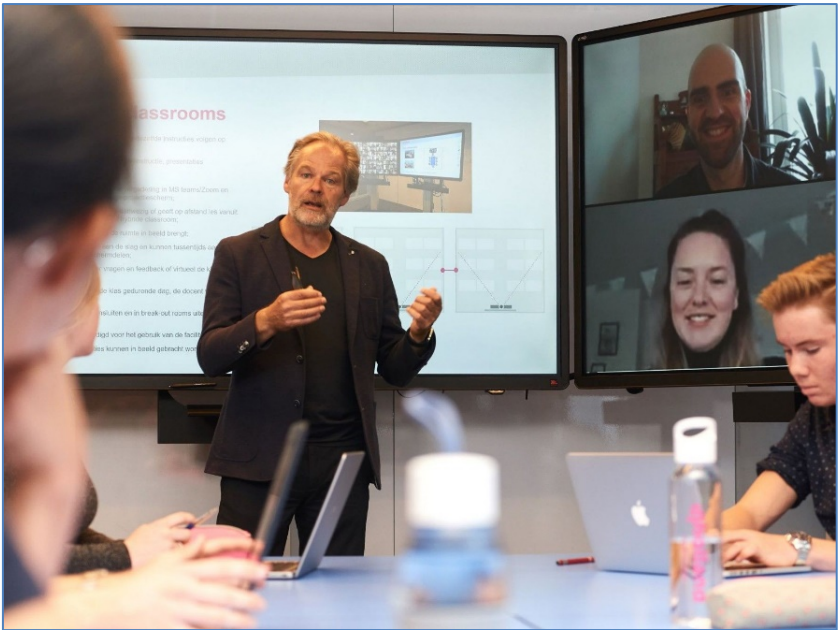
Het begrip Hybrid kwam bij de naamgeving uiteraard vaak voor (17x) en ook werd 2 keer het begrip 'blended learning' genoemd.

De meeste ruimtes werden gebruikt voor onderwijs waarbij enkele studenten in de ruimte zijn én een grotere groep vanaf thuis online meedoen. Eén ruimte werd beschreven als een ruimte die geheel voor virtueel onderwijs is ingericht.

Hieronder volgen enkele foto's van voorbeelden van ruimtes die door de deelnemers aangeleverd zijn.

¹ Belgische hogeschool

² Belgische universiteit

Afbeelding 1: Hybride classroom en Connected classrooms, Inholland

Afbeelding 2: Hybride klaslokaal, Saxion

Afbeelding 3: Ruimte voor hybrid teaching, Rijks Universiteit Groningen

Afbeelding 4: Hybride leslokaal, (Bron: internet) Thomas More uit België

Afbeelding 5: Hybrid Learning Theatre, Universiteit van Amsterdam

Afbeelding 6: Dynamic classroom, (Bron: internet) Universiteit Utrecht

Afbeelding 7: Virtual Classroom, (Bron: internet) Universiteit Utrecht

4. Hoeveel van deze ruimtes heeft de instelling?

Opvallend was dat bij de helft van de instellingen het niet ging om 1 ruimte maar om tientallen en zelfs honderdtallen!

Aantal ruimtes per instelling

Aantal ruimtes	Aantal instellingen	Percentage
1-10	14	50%
11-26	7	25%
39-80	4	14%
100-300	3	11%

Tabel 2

5. Aantal studenten fysiek aanwezig

Het aantal studenten dat fysiek in de ruimte aanwezig kan zijn varieert van 6 tot 90 studenten. In de 'gewone' leslokalen is het aantal toegestane studenten vanwege de COVID-pandemie nu laag. De grote aantallen studenten zijn nu alleen te behalen in de grote collegezalen.

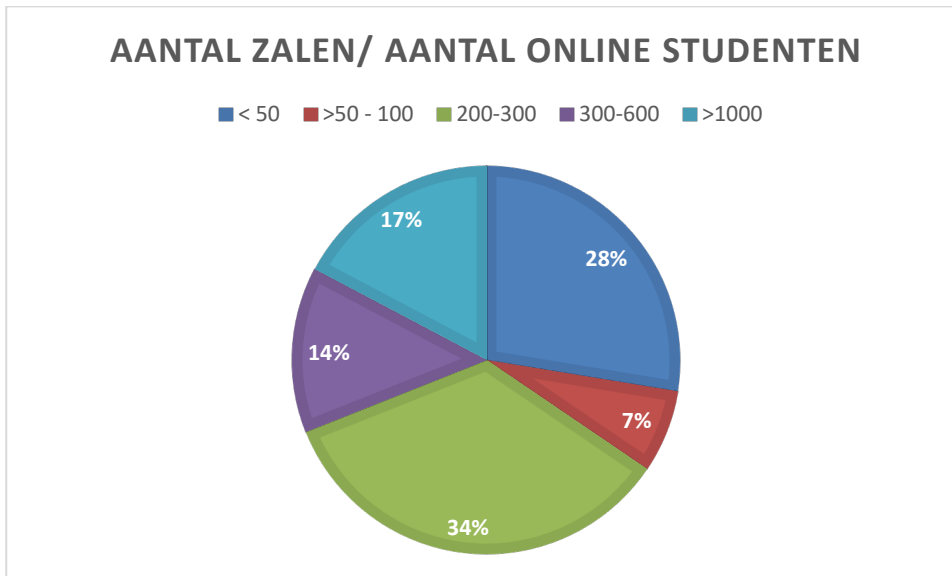
6. Aantal studenten online aanwezig

De maximale capaciteit van het aantal studenten dat online kan deelnemer varieert sterk met zelfs1 vermelding tot 10.000 studenten.

Aantal online studenten per ruimte

Aantal online studenten	Aantal ruimtes	Percentage
< 50	8	28 %
51 - 100	2	7 %
200 - 300	10	34 %
301 - 600	4	14 %
Meer dan 1.000	5	17 %

Tabel 3

7. Zou het haalbaar zijn om dit concept toe te passen in >100 onderwijsruimtes, qua investering en ondersteuning?

13 van de 33 respondenten geven aan dat het door hun ontworpen Hybride concept in meer dan 100 onderwijsruimtes is toe te passen. Een paar instellingen geven aan dat het opschalen afhankelijk is van het budget.

10 instellingen geven aan dat er niet nog meer van deze zalen bij komen. Hiervoor worden door 3 instellingen de volgende redenen genoemd:

- Personele ondersteuning is niet zomaar schaalbaar van 2 naar 100 ruimtes.
- 80 lokalen was ongeveer 300.000 €, meer is voorlopig niet aan de orde.
- Eerst moet bedacht worden wat de toekomstige onderwijskundige visie wordt: “zoals online wat kan, fysiek wat moet”.

8. Welk soort activiteit vindt plaats in de Hybrid Virtual Classroom? En welke functies ondersteunt de ruimte voor online deelnemers?

Afbeelding 8

9. Waar liggen de grootste uitdagingen om in de Hybrid Virtual Classroom les te geven?

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Afbeelding 9

10. Hoe is jullie ondersteuning ingericht?

Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Ondersteuning die nu gegeven wordt om les te geven in deze ruimte

Er wordt veel ondersteuning gegeven aan docenten zoals:

Technische ondersteuning	79 %
Online manual/kennisdeling	76 %
Didactische ondersteuning	70 %

Ook in de helft van de instellingen zijn

Training voor docenten	52 %
------------------------	------

En een kwart heeft student ondersteuners 24 %

Afbeelding 10

11. Wat zijn jullie positieve ervaringen/waar liggen kansen?

Uit de 29 reacties kwam het volgende naar boven:

Positieve ervaringen

- Docenten zijn meestal erg enthousiast omdat ze zich meer in hun natuurlijke habitat voelen en het ervaren als een natuurlijke manier van lesgeven.
- Vaak zijn de gecreëerde ruimtes laagdrempelig in gebruik.
- Studenten kunnen ook vanuit thuis deelnemen aan de lessen.
- Er zijn nieuwe (mix)werkvormen mogelijk.
- De geplande lessen kunnen doorgaan.

Afbeelding 11

12. Welke hardware- en softwaretechnologie(ën) gebruiken jullie om vanuit de classroom verbinding te maken met studenten op afstand?

De hardware

Hardware varieert erg en gaat van eenvoudig tot complex

- Van laptopcamera tot conference camera's, van 1 tot meerdere, soms zelfs bediend door studentassistenten
soms voetpedalen voor de docent die zo de bediening regelt
- Microfoons soms eenvoudig, soms aan plafond hangend
- Soms touchscreens voor docent, maar ook bijvoorbeeld een wacomtablet
- Soms grote schermen voor projectie van online studenten
- Extra speakers in de ruimte

SURF

Afbeelding 12

De software die nu gebruikt wordt

Er wordt veel gebruik gemaakt van enkele favorieten:

MS Teams	18 x
Blackboard Collaborate	6 x
Zoom	7 x
Skype for Business	2 x

en 6 andere producten die 1x genoemd zijn

Sommige instellingen gebruiken nu meerdere software oplossingen tegelijk

SURF

Afbeelding 13

13. Wat valt tegen/wat zijn de barrières?

30 responses

Wat valt tegen / wat zijn de barrières?

Onderwijs 1/2

- Nadeel is dat er niet gekeken wordt naar de 'juiste' didactiek voor afstandsonderwijs.
- Noodmaatregel om het huidige onderwijs te kunnen geven.
- Vraagt veel energie en voorbereiding, zowel technisch als didactisch (2 doelgroepen)
- Hybride onderwijs is vrij complex, technisch is veel mogelijk maar vooral voor docenten/sprekers en studenten/deelnemers is het nog lastig
- Docenten moeten volgens 2 modaliteiten lesgeven.

Afbeelding 14

Wat valt tegen / wat zijn de barrières?

Onderwijs 2/2

- Zorgen dat student online en fysiek hetzelfde meekrijgen, vooral de vraag hoe zorg je dat de online studenten goed aanhaken?
- Interactie tussen studenten fysiek in de ruimte vs op afstand.
- Interactie stimuleren, motivatie van zowel studenten als docenten.
- Didactische mogelijkheden/ keuzes voor mobiele varianten / functionele mogelijkheden van O365 Teams.
- Bedenken van logische structuren; veel gehoorde klacht betreft het niet kunnen vinden van materialen

Afbeelding 15

Wat valt tegen / wat zijn de barrières?

Organisatie

- Samenwerking van verschillende ondersteunende diensten van een universiteit.
- Visie vanuit de organisatie, middelen, personeel.

Techniek

- Het geluid is nu nog een uitdaging, vaak storende geluiden vanuit de andere lokalen.
- Technische storingen zijn funest.
- Technische setup voor de les kost best wat tijd, die er niet altijd is.
- Technisch kan e.e.a. nog beter. Scherpere opname van het Bord, Beter Geluid vanuit de zaal oppakken via de microfoon. Extra camera's er bij. Hufferproof maken van de voorzieningen.
- Levertijden hardware is ook wel een probleem door de grote vraag.

SURF

Afbeelding 16

Colofon

SIG Learning Spaces & SURF, februari 2021

Auteur

Marij Veugelers – Universiteit van Amsterdam

Redactie

Michel Jansen – SURF

Licentie

Naamsvermelding 4.0 Internationaal (CC BY 4.0).